

**«Ақтөбе облысының білім басқармасы
Мәртөк ауданының білім бөлімі» ММ**

Вариативтік бағдарлама

«Абайла, балақай!»

(жүзеге асыру мерзімі 2024-2027жж.)
«Ертөстік» ортаңғы топ (3 жастан бастап)

Әзірлеуші: Г.Б.Альжанова

Құрастырған: Жунусова Н.Р. Альжанова Г.Б.

ЖШС «Аслан-Али» «Еркемай» мектепке дейінгі ұйымының педагогикалық кеңесі отырысында «Абайла, балақай» бағдарламасы талқыланды.

Хаттама № 1

« 19 » тамыз 2024ж

ЖШС «Аслан-Али» «Еркемай» балабақшасының меңгерушісі А.А. Н.Р.Жунусова

Аудандық сараптау комиссиясының отырысында «Ертегілер елінде» бағдарламасы талқыланды.

Хаттама № 1
« 02 » 09 2024ж

Мәртөк ауданының білім бөлімінің сараптама төрайымы С.Х. С.Х.Балмагамбетова

Пікір

Қазіргі таңда балалар өмірін кездейсоқ жол-көлік оқиғаларынан қорғау – мәні зор мәселелердің бірі болып отыр. Еліміздің барлық қала, ауылдарына ортақ көше қатынас ережесі енгізілген. Бұл ережені балалар да, үлкендер де, көлік жүргізетін жүргізушілер де бұлжытпай орындауы керек.

Ортаңғы топтың балаларының келесі жылы мектепке баруларына байланысты, мектепке дейін жол ережелерімен таныстыру мақсатында «Абайла, балақай!» бейімдеу бағдарламасы құрылды. Бұл бағдарлама «Мектепке дейінгі жол жүру ережелері» (Москва-2001ж.) атты баспасының негізінде құрылды.

Бағдарламаның мақсаты: балаларды қоршаған айналамен таныстыра отырып, жол ережелерін тереңірек ұғындырып, оны күнделікті өмірде сақтап, қауіпті жүрулеріне ықпал ету. Жалпы жол белгілерімен таныстыруды жалғастыру, жол белгілерін айыра білу дағдыларын қалыптастыру. Іс жүзінде қолдануға қызығушылықтарын арттыру, жолда жүру тәртібін сақтауға тәрбиелеу. Жаяу мен көліктің байланыс қатынасын үйрету және сөздік қорын байыту.

Мектепке дейінгі балаларды жол жүру ережелеріне үйрету, балаларға мақсатты серуендер, көркем әдебиетті оқу кезінде танып білу, балаларға мінез құлық қауіпсіздік ережелері мен өмірде қажет болатын түрлі сақтық шаралар туралы түсінікті қалыптастыру арқылы жүзеге асыру көзделген. Балаларға жол жүру ережесін, өмірде аса зор маңызы бар мәліметтерді балаларға ойын түрінде ұғындырған орынды. Әр бір ұйымдастырылған іс-әрекетін ойын түрінде қызықтырып өткізу қажет. Сондықтан да осы мақсатты негізге ала отырып, ұйымдастырылған іс-әрекеттерінде дидактикалық ойындар мен сөзжұмбақтар, көркем сөздер, қызықты әңгімелер мен өлеңдер ойын түрінде қолданылады. Одан әрі балаларды жол жүру ережелері туралы алған білімдерін тиянақтау мақсатында серуен, ойын конкурс, викториналарды қолданған қажет.

Бағдарламаның нәтижесі: балаларды қоғамдық көліктерде өздерін тәртіпті ұстауға, жолда жүру ережелерін жан-жақты үйренулеріне көмегін тигізеді.

Берілген бағдарламаны қолдануда әр педагог өз жұмысының белсенділігін көрсете отырып, балалардың жан-жақты дамуына ықпал етеді. Әр ұйымдастырылған іс-әрекет кезінде балалардың нені білу керек, қандай түсініктерді игерді, меңгерген дағдылары мен іскерліктері көрсетіледі.

«Абайла, балақай!» бағдарламасы ортаңғы тобында аптасына 1 рет вариативтік бөліміне кірістіріледі, барлығы 36 сағат, ұзақтығы 20-25 минут. Бұл бағдарлама 1 жылға құрастырылды.

Пікір беруші: Мәртөк ауданының білім бөлімінің әдіскері М.А.Шауменова

**«Ертостік» ортаңғы топ балаларына арналған
«Абайла, балақай!» бағдарламасының тақырыптық**

жоспары

№	Тақырыбы	Сағат саны	Айы
1	Жол ережелері	1	қыркүйек
2	Менің қалам.	1	қыркүйек
3	Ауыл көшелері	1	қыркүйек
4	Біз балабақшаға барамыз.	1	қыркүйек
5	Транспорт (көлік) классификациясы	2	қазан
6	Көлікте қауіпсіздікті сақтау	1	қазан
7	Бағдаршам	1	қазан
8	Практикалық оқу іс-әрекеті	1	қазан
9	Бағдаршам және оның белгілері	1	қараша
10	Жаяу жүргінші	1	қараша
11	Жүргінші және көлік	1	қараша
12	Бейбітшілік даңғылына саяхат	1	желтоқсан
13	Қорытынды сабақ	1	желтоқсан
14	Жаяу жүргіншілер өтпесі	1	желтоқсан
15	Қиылыс (перекресток)	1	желтоқсан
16	Реттеуші (регулирующий) белгілері	1	қаңтар
17	Көше көліктері	1	қаңтар
18	Бұйырғыш таяқша	1	қаңтар
19	Жол белгілері	1	қаңтар
20	Жолда жүру тәртібі	1	ақпан
21	Жол үстіндегі қауіпсіздік	1	ақпан
22	Кішкентай жүргізуші	1	ақпан
23	Ойлан тап, қандай белгі?	1	ақпан
24	Викторина «Не? Қайда? Қашан?»	1	наурыз
25	Қорытынды оқу іс-әрекеті	1	наурыз
26	Жолда жүру белгілеріне саяхат	1	наурыз
27	Практикалық оқу іс-әрекеті	1	наурыз
28	«Мен тәртіпті жүргізуші».	1	сәуір
29	Ғажайып алаң	1	сәуір
30	«Көжекке көмек» сахналау	1	сәуір
31	«Ережені сақтайық» ойын-сауық	1	сәуір
32.	«Көшеде адассаң?»	1	мамыр
33.	Көшеге саяхат	1	мамыр
34.	Қауыпсіздік әлеппесі	1	мамыр
35-36	Қорытынды ұйымдастырылған іс-әрекеті	2	мамыр
	Барлығы:	36сағат	

Жұмыс жоспары

№	Тақырыбы	Бағдарламаның міндеттері	Қосымша
1	Жол ережелерін сақтайық	Балаларға жол тәртібін түсіндіру, көшеде әртүрлі жағдайларға кездескенде, дұрыс әрекет жасауға бағыт беру.	Тақпақтар, суреттер, Д/о «Саяхатқа барамыз», «Қауыпсіздік әліппесі»
2	Менің қалам.	Балаларды өзінің қаласы туралы баяндауға, өз мекен – жәйін айтуға үйрету	Тақпақтар, өлендер, «Менің қалам» альбомы, д/о «Дұрыс айтып бер», «Үз үйінді тап»
3	Ауыл көшелері	Балаларды ауыл көшелерінің атауларымен таныстыру, көшедегі көліктердің дауыстарын ажыратуға үйрету.	Д/о: «Бағдаршам», «Біз тәртіпті жүргіншіміз», «Қандай машина? Сурет «Өз көлігінді сал»
4	Біз балабақшаға барамыз.	Балаларды балабақшаға жүретін жолдарымен таныстырып, әңгімелеуге үйрету. (жүретін жол, көлік жолы, жүргізушілер жолы)	Қимылдық ойындар Сюж.-рөл. ойын «Мына жолдан қалай өтуге?» Д/о «Жолды тап»
5	Транспорт (көлік) классификациясы	Көлік түрлерімен таныстырып, жеңіл машина мен жүк тасыйтын көліктерді ажыратуға үйрету.	Көлік түрлері суреттер, ойыншық-тар Д.О.: «Автопарк» С-р.о. «ТСО»
6	Көлікте қауіпсіздікті сақтау	Балаларды көлікте өздерін қалай ұстау керектігін түсіндіру, қоғамдық көліктерде тәртіп мәдениетін сақтауға тәрбиелеу.	«Бұл не болу мүмкін?» Д/о «Көлікте тәртіп сақта», с/р ойын «Автобус»
7.	Бағдаршам- біздің көшедегі досымыз	Бағдаршам туралы түсініктерін кеңейту, түстерді ажыратуға үйрету, балаларды жол тәртібін сақтауға бағыттау.	Тақпақтар, Д/о «Бағдаршам не айтады», «Машинаны құрастыр» С/р о. «Біз тәртіпті жүргіншіміз»
8.	Аялдамаға саяхат	Балалардың қоғамдық көлік туралы білімдерін кеңейту, өздерін аялдамада, автобуста тәртіпті ұстауға баулу.	Дид. ойындар, сюжет.-ойындар «Қиылыс», «Көжекке көмектесейік» (сахналау)
9.	«Жол белгілер еліне саяхат»	Бағдаршамның белгілерін үйрете отырып, білімдерін тиянақтау, жол ережелерін сақтауға үйрету.	Д/о «Жол белгісін ата» С/р ойын: «Бағдаршам», «Гараж»
10.	Жаяу жүргінші	Жаяу жүргінші туралы түсінік беру, ережелерімен таныстыру.	Д/о «Бұл қандай жол», «Көңілді бағдаршам»- жапсыру
11.	Жүргінші және көлік	Балалармен әңгімелесе отырып, жүргізуші және жүргінші деген кім екенің ажырату. Жолдың қандай белгісімен жүргінші жүру керек? Жол ережелерін не үшін білу керек?	С/р ойын «Біз жүргізушіміз», д/о «Бағдаршам» «Қиылыс»
12.	Бейбітшілік	Көше бойымен жол ережелерін	Д.о «Бұл қандай жол»,

	даңғылына саяхат	сақтап жүргізу. Жүргіншілердің тәртібін сақтау.	«Көліктерді ата».
13.	Жаяу жүргіншілер өтпесі	Балаларды көше бойымен жол ережелерін сақтап, жаяу жүргіндер өтпесінен өтудің ережелерін сақтай білуді бекіту. Қауіпсіздік ережелерімен таныстыру.	Д/о «Белгілерді ата», «Жол белгілерінің доминосы», такпақтар оқу
14	Қиылыс (перекресток)	Көше туралы, жол туралы, қиылыс туралы білімдерін жан-жақты дамыту.	Д.о.«Менің көшем», «Менің көшем» -сурет салу
15	Реттеуші (регулирующий) белгілері	Реттеуші туралы толық мағлұмат беру.Реттеушінің сигналы бойынша жүргіншілер мен жүргізушілер жолда қалай жүретінін түсіндіру.	Д.о. «Өскенде кім боламын?», «реттеуші»
16	Көше көліктері	Балаларды қаланың көше көліктерімен таныстыру. «Көлік» және «Жүргізушілер» деген сөздерге түсінік беру.	Д.о : «Қандай көлік?», «Машина құрастыр»
17.	Бұйырғыш таяқша	Реттеуші туралы айту , қандай жағдайда олардың жұмыстары маңызды екенін түсіндіру, таяқшаны пайдалану туралы білімдерін кеңейту	Суреттер, такпақтар, с/о «Реттеуші», д/о «жасыл, сары, қызыл»
18.	«Ережені сақтайық!» ойын-сауық (қорытынды оқу іс-әрекеті)	Жол ережелерін ойын арқылы бекітіп, балаларды бір-біріне көмектесіп, достыққа, адамгершілікке тәрбиелеу.	Көлік түрлерінің суреттері, дид.ойын «Белгілерді көрсет».
20.	Сөздік ойын «Мен және менің достарым»	Балаларға жолда жүру тәртібін естеріне сала отырып, такпақтар, жұмбақтар арқылы ой-өрістерін дамыту	Такпақтар, жұмбақтар , Д/о: «Жол тәртібі», «Бағдаршам»
21	Жол үстіндегі қауіпсіздік	Балаларды көшеде болатын қауіпті жағдайларды айта отырып, жол ережелерін бекіту.	Д/О: «Жол ережесі», «Бағдаршам», «Біз жүргіншіміз»
22.	Кішкентай жүргізуші	Балаларды велосипедпен , роликпен жүру ережесімен таныстыру.	Ойын : «Кішкентай жүргізуші», «Менің көшем»
23.	Ойлан тап, қандай белгі?	Ойындар арқылы балаларды шапшаңдылыққа тәрбиелеу, ережелер туралы білімдерін әрі қарай жалғастыру.	Сауықтыру «Ойлан тап» Д/о «Кім тез айтады»
24.	Викторина «Не? Қайда? Қашан?»	Балардың жол ережелері туралы білімдерін викторина арқылы кеңейту.	Такпақтар, қимылды ойындар, д/о «Не, қайда, қашан?»
25.	Жолда жүру белгілеріне саяхат	Балалардың жол жүру білімдерін тиянақтау, жол қауіпсіздігін сақтауға баулу.	Д/о «Көшеде», «Бағдаршам»«Көлікті ата»
26.	Практикалық сабақ	Балалардың алған білімдерін қорытып, тиянақтау	Д/о: «Көшеде жүру», «Бағдаршам»
27.	«Мен тәртіпті жүргізуші».	Балаларды жүргізушінің тәртібін сақтауға үйрету	Д/о: «Жол тәртібі», «Бағдаршам»
28.	Ғажайып алаң	Балаларды «Ғажайып алаң» ойынының ережесімен таныстыру	«Ғажайып алаң» ойыны

• 29	«Көжекке көмек» сахналау	Жол жүру тәртібі туралы ережесін тиянақтап, өзінің ойын дұрыс жеткізуге, дұрыс айтуға жаттықтыру, артистік қабілетін ояту	«Көжекке көмек» сахналау
30	Ойын -сауық	Балардың білімдерін ойын арқылы бекіту.	Қимылды, дидактикалық, сюжетті-рөлдік ойындар
31	«Біз жаяу жүрушіміз» ойын-сауық	Балалардың білімдерін ойын арқылы тексеріп, білімдерін бағалау	Дидактикалық, музыкалық ойындар
32	Көшеде адассаң?	Балаларды көше тәртібін сақтауды үйрету, адасып кеткен жағдайда, үлкендерден көмек сұрауға және өзінің мекен жайын, телефонын, балабақшаның атауын білу қажет екендігін түсіндіру	Әңгімелесу, д/о «Телефон» «Менің үйім», «Балабақшаны тап»
33	Көшеге саяхат	Балалардың жол жүру білімдерін тиянақтау, жол қауіпсіздігін сақтауға баулу.	Ойын : «Кішкентай жүргізуші», «Менің көшем»
34	Қауыпсіздік әліппесі	Балаларды көшеде болатын қауіпті жағдайларды айта отырып, жол ережелерін бекіту.	Д/О: «Жол ережесі», «Бағдаршам», «Біз жүргіншіміз»
35-36	Қорытынды оқу іс-әрекеті	Жыл бойы алған білімдерін әр түрлі ойын арқылы бағалау, алған білімдерін күнделікті өмірге қолдана білуге тәрбиелеу.	Тақпақтар, жұмбақтар, дамытушы ойындар

Курс бағдарламасының негізі:

- 1.«Мектепке дейінгі жол жүру ережелері», О.Ю.Старцева, Москва-2001ж.
 2. «Жол жүру ережелері туралы сабақ»,Шығармашылық орталық,Москва, 2001ж.
 - 3.«Айналайын,абайла!», «Балауса» баспасы, Алматы,2005ж.
 4. «Балалар көшеде» Вдовиченко Л.А., Москва, 2000ж.
 - 5.Саулина Т.Ф. Три сигнала светофора. М.,2000ж.
 - 6.Н.А.Извекова. Правила дорожного движения для детей дошкольного возраста. М.2002ж.
 - 7.Ф.С.Майорова «Изучаем дорожную азбуку», Москва ,2007г.
 - 8.Добряков В.А., Борисов Н.В. «Три сигнала светофора», Москва, 2001г.
 - 9.Чащина с. «Формирование у дошкольников правил безопасного поведения на дорогах через игровую деятельность», журнал «Ребенок в детском саду», 2001г., №2
 - 10.. «Отбасы және балабақша», « Бала мен балабақша» журналдары
- Құрастырушылыр:** Баракова Ж.Б, Жубанышева А.К.
- Пікір беруші:** Мәртөк аудандық білім бөлімінің әдіскері Шауменова М.А.
- №12 «Бәйтерек» бөбек-бақшасы әдістемелік (педагогикалық) кеңесте «Көңілді бағдаршам» атты бағдарламасы талқыланды